

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin häirintää ja pesän sekä munien siirtämistä tai hävittämistä

Hakija

Turun kaupunki / Henriikka Vainio-Östergård

Asia

Lupahakemus kalalokin pesän ja munien hävittämiseen ajalla 15.9.-19.5.2025 pääkirjaston sisäpihalta Turussa, Varsinais-Suomessa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa kalalokin (*Larus canus*) pesän ja munien hävittämiseen 15.9.-19.5.2025 välisenä aikana kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Kalalokki on tehnyt pesän Turun pääkirjaston sisäpihalla olevan Miina Äkkijyrkän Yellow Melon -vasikkapatsaan selkään. Hakijan mukaan on todennäköistä, että kalalokkipari on ehtinyt jo munia pesään, sillä emojen vuorotteleva hautominen on alkanut viikolla 20.

Turun pääkirjaston sisäpiha on vilkas tapahtumapaikka kesäisin. Sisäpihalla sijaitsee myös kahvila Sirius sekä yksi Turun pääkirjaston sisäänkäynneistä. Hakijan mukaan sisäpiha on niin pieni, että aluetta ei voisi mitenkään rajata järkevästi siten, että lokki voisi jatkaa pesintää rauhassa samalla kun pihalla järjestetään tapahtumia ja ihmiset käyttävät kahvilan sekä kirjaston palveluita. Kalalokki on maanantaina 19.5.2025 hyökännyt puutarhurin kimppuun sisäpihalla ja alueen käyttöpaineen noustessa riski uusille hyökkäyksille kasvaa entisestään.

Pesän ja munien siirtämisen tai hävittämisen jälkeen hakijan on tarkoitus suunnitella Museopalveluiden kanssa ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, jotta vastaava pesintä sisäpihalla voidaan estää ennalta tulevina vuosina.

Määräykset, joita hakemus koskee

Kalalokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Lisäksi luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan kalalokin pesän ja siinä mahdollisesti olevien munien ensisijaiseen siirtämiseen ja toissijaiseen hävittämiseen alla luetelluin ehdoin.

1 Lupa on voimassa 30.6.2025 asti Turun pääkirjaston sisäpihalla.

- 2 Tällä luvalla saa ensisijaisesti siirtää ja toissijaisesti hävittää yhden kalalokin pesän ja siinä mahdollisesti olevat munat. Pesät saa hävittää ainoastaan, mikäli sopivaa siirtopaikkaa ei ole tarjolla tai emot hylkäävät siirretyn pesän. Mikäli siirto toteutetaan, pesät tulee siirtää paikkaan, jossa pesinnästä ei aiheudu vaaraa turvallisuudelle. Pesän siirtopaikan valinnassa tulee huomioida lajin pesimäekologia.
- 3 Mikäli kalalokki pyrkii pesimään uudelleen lupa-alueella, saa tällä luvalla hävittää myös uudet pesäaihiot.
- 4 Pesää, jossa on poikaset, ei saa siirtää tai hävittää.
- 5 Pesän siirtämisen tai hävittämisen jälkeen lupa-alueella tulee kehittää pesinnän ennaltaehkäisyä, jotta kalalokkipari ei palaa samalle alueelle pesimään. Pesinnän estämiseen voi esimerkiksi käyttää pressuesteitä, lippusiimoja, lintupiikejä ja -verkkoja sekä erilaisia pelotteita kuten haukkaleijoja tai tekokäärmeitä.
- 6 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 7 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyä lupa on esitettävä.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida 31.12.2025 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/3706/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä milloin pesä ja munat siirrettiin tai hävitettiin ja jos pesässä oli munia, niiden lukumäärä. Jos pesä siirrettiin, tulee kertoa, jatkoivatko kalalokit pesintäänsä uudessa paikassa. Jos pesää ei ollut mahdollista siirtää, vaan pesä ja munat hävitettiin, tulee kertoa miksi pesän ja munien siirtäminen ei onnistunut. Lisäksi raportissa tulee mainita millaisia ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä on toteutettu sisäpihalla tai tullaan toteuttamaan pesintöjen ennaltaehkäisemiseksi jatkossa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Pesäänsä puolustava kalalokkipari uhkaa ihmisten terveyttä ja turvallisuutta Turun pääkirjaston sisäpihalla, jonka käyttöaste nousee alkukesän aikana ja jolloin riski uusille hyökkäyksille nousee entisestään. Lupaehtojen mukaan pesä ja siinä olevat munat tulee ensisijaisesti yrittää siirtää esim. katolle, jossa kalalokkipari voi jatkaa pesintäänsä rauhassa ja josta poikasten putoaminen katutasolle on epätodennäköistä. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että pesää ja munia ei tule siirtää jokirannan puihin, sillä kalalokit jatkaisivat todennäköisesti aggressiivista puolustuskäyttäytymistään vilkkaassa jokirannassa. Pesän ja munat saa toissijaisesti hävittää, mikäli niiden siirtäminen ei onnistunut tai sopivaa paikkaa lähellä olevilta kattoalueilta ei löytynyt.

Poikkeuslupa on voimassa hakemuksesta poiketen 30.6. asti, jotta hakija voi tarvittaessa hävittää uudet pesäaihiot, jotka kalalokkipari mahdollisesti rakentaa poikkeuslupa-alueelle sen jälkeen, kun nykyinen pesä munineen on siirretty tai hävitetty. Nykyinen pesä ja munat tulee kuitenkin siirtää tai hävittää mahdollisimman nopeasti, sillä poikkeuslupa ei oikeuta sellaisen pesä siirtämiseen tai hävittämiseen, jossa on poikasia.

Asiaan ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua kuin pesän ja munien ensisijainen siirtäminen ja toissijainen hävittäminen, sillä sisäpihan sulkeminen pesimäajaksi ei katsota kohtuulliseksi.

Luvan mukaiset toimenpiteet ei katsota heikentävän kalalokin suotuisaa suojelutasoa, sillä kalalokit voivat joko jatkaa pesintäänsä uudessa paikassa siirron jälkeen tai aloittaa uuden pesinnän toisaalla vielä kuluvan pesimäkauden aikana.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Kalalokkipari uhkaavat ihmisten terveyttä ja turvallisuutta ja luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen ja kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut luonnonsuojeluyksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi

Turun kaupunki turun.kaupunki@turku.fi

Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri varsinais-suomi@sll.fi

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry (TLY) suojelu@tly.fi

Tapiola Varsinais-Suomi—Satakunnan ry info@tapiolary.com

Natur och Miljö r.f. kansliet@naturochmiljo.fi

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/3706/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3706/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Mattila Olli 21.05.2025 12:17

Esittelijä Ramstedt Robin 21.05.2025 10:46

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.